

בעניין

שירי 2000 עבודות עפר, חציבה ופיתוח בע"מ, ח"פ 512926338

ע"י ב"כ עו"ד שמעון האן

מרחוב הלל 18, ירושלים 9458118

טלפון: 02-5025544; פקס: 02-5025520

דוא"ל: office@hahnlaw.co.il

התובעת

- נ ג ד -

או"ם/אונר"א, ירושלים מס' 501100838

ת"ד 19149, ירושלים 9119101

הנתבעת

ובהתייצבות

היועץ המשפטי לממשלה

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

מרחוב מח"ל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים 97763

טלפון: 073-3920000; פקס: 02-6468053

דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il

המתייצב להליך

מועד חתימת המסמך: 21.2.21

בקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לביטול פסק דין

ולמחיקת התביעה על הסף

בהמשך להודעתו בדבר התייצבותו להליך שבכותרת, מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד על ידי היועץ המשפטי לממשלה לעשות שימוש בסמכותו בהתאם לתקנות 131 ו-176 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "תקנות סדר הדין האזרחי"), ולהורות על ביטול פסק דינו מיום 22.1.2020, שניתן במעמד צד אחד, בו התקבלה התביעה נגד סוכנות אונר"א (להלן: "הנתבעת") הנתבעת, וכן להורות על מחיקת התביעה על הסף, והכל כמפורט להלן.

פתח דבר

1. עניינו של ההליך דנן הוא בבקשה לביטול פסק דין מיום 22.1.2020, שניתן נגד הנתבעת, במסגרתו התקבלה תביעת התובעת בגין הנזקים שנטען שנגרמו לרכב שבבעלותה על-ידי רכב בבעלות/בהחזקת הנתבעת. זאת, מהטעם שבהתאם לדין ולהלכה הפסוקה ארגון האומות

המאוחדות (להלן: "האו"ם") ומוסדותיו נהנים מחסינות מפני תביעות והליכים משפטיים בישראל. לפיכך, מתבקש בית המשפט הנכבד לבטל את פסק הדין שניתן במעמד צד אחד ולהורות על מחיקת התביעה על הסף.

תשתית נורמטיבית

2. במסגרת בקשה לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד, נדרש בית המשפט לבחון שני עניינים מרכזיים: ראשית, מהי הסיבה לכך שהנתבע לא הגיש את כתב הגנתו. שנית, על הנתבע המבקש לבטל את פסק הדין, להראות מהם סיכויי הגנתו.
3. היועץ המשפטי לממשלה יוסיף, כי בבש"א (י-ם) 3108/03 **פאול נ' U.N.T.S.O.** (פורסם בנבו, 15.12.2003) קבע בית המשפט המחוזי כי קיימת זכות חוקתית לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד.
4. היועץ המשפטי לממשלה יבקש להבהיר בעניין זה, כי בהתאם לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש], רשאי היועץ המשפטי לממשלה להתייצב להליך ולהשמיע דברו גם לאחר מתן פסק דין, במקרה שסבר כי קיים חשש לפגיעה באינטרס ציבורי חשוב (ראו לדוגמה פסקה 9 לבג"ץ 7029/95 **הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' בית-הדין הארצי לעבודה** (פורסם בנבו, 27.2.1997)). בענייננו, כפי שיפורט להלן, עמדת היועץ המשפטי לממשלה היא כי בהתאם לדין ולהלכה הפסוקה לא ניתן ליתן פסק דין נגד האו"ם ומוסדותיו, כמפורט להלן.
5. יצוין כי במקרים דומים בהם ניתנו פסקי דין בהעדר הגנה נגד האו"ם ומוסדותיו, התייצב היועץ המשפטי לממשלה להליך וביקש לבטל את פסק הדין, ובתי המשפט נעתרו לבקשות אלו והורו על ביטול פסק הדין ועל מחיקת התביעה (ראו לדוגמה תע"א 1987-09 **ופאא נ' UNDP ארגון לזכויות אדם** (פורסם בנבו, 7.11.2011); ת"א 33120-01-12 **אלבקרי נ' UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME** (פורסם בנבו, 2.12.2013); סע"ש 4146-10-15 **מיזאד נ' UNTSO** (פורסם בנבו, 20.11.2016)).
6. המקרה דנן, כפי שיפורט להלן, הוא מקרה מובהק בו נדרשת הפעלת הסמכות המוקנית לבית המשפט לבטל את פסק הדין שניתן במעמד צד אחד, בהתאם לתקנות 131 ו-173 לתקנות סדר הדין האזרחי, מהטעם שלאור"ם ולמוסדותיו חסינות מפני תביעות והליכים משפטיים בישראל.

לאו"ם חסינות מלאה מפני תביעה לדין ופעולה משפטית בישראל

7. הוראות המשפט הבין-לאומי מקנות לאו"ם חסינות מפני תביעות והליכים משפטיים בשטח המדינות החברות. מקורה של חסינות האו"ם במגילת האומות המאוחדות משנת 1945. סעיף 105(1) למגילה קובע את העיקרון של חסינות ארגון האו"ם בשטח המדינות החברות באו"ם:

**"The organization shall enjoy in the territory of each of its
Members such privileges and immunities as are necessary
for the fulfillment of its purposes."**

מדינת ישראל היא מדינה חברה באו"ם, שהצהירה שהיא מקבלת על עצמה את הוראות מגילת האו"ם (Israel Declaration 448 UNTS 30 (53), 11.5.1949).

8. בשנת 1946, אימצה העצרת הכללית של האו"ם את האמנה בדבר זכויות יתר וחסינויות לאומות המאוחדות (להלן ולשם קיצור: "**האמנה**"), המפרטת את החסינויות המוקנות לארגון האו"ם ולעובדיו. מדינת ישראל היא צד לאמנה (כ"א 6, 75) ועל כן מחויבת היא לפעול על פי הוראותיה. סעיף 2 לאמנה קובע את חסינות האו"ם מפני כל פעולה משפטית שהיא:

"The United Nations, its property and assets wherever located and by whomsoever held, shall enjoy immunity from every form of legal process except insofar as in any particular case it has expressly waived its immunity. It is, however, understood that no waiver of immunity shall extend to any measure of execution"

9. חסינות האו"ם מפני "תביעה לדין ופעולה משפטית" מוסדרת בדין הישראלי מכח פקודת החסינויות וזכויות היתר של האומות המאוחדות, 1947 (להלן: "**הפקודה**"). סעיף 2 לפקודה קובע כי:

"שר החוץ רשאי בצו –

להתקין כי יהיו לאומות המאוחדות, כדי אותה מידה שתפורט בצו, החסינויות וזכויות היתר הרשומות בחלק א' של התוספת לפקודה הזאת, וכן יהיו להן הכשרים המשפטיים של גוף מאוגד";

10. סעיף 1 של חלק א' שבתוספת לפקודה קובע "**חסינות בפני תביעה לדין ופעולה משפטית**".
11. מכוח הפקודה, התקין שר החוץ את צו החסינויות וזכויות היתר של האומות המאוחדות, 1947 (להלן: "**הצו**"). החסינויות האמורות בסעיף 1 של חלק א' לפקודה הוקנו לאו"ם במסגרת סעיף 2(1) לצו.
12. הנה כי כן, בהתאם למחויבויותיה של מדינת ישראל על פי המשפט הבין-לאומי, עוגנה בדין הפנימי בישראל באופן ברור ומפורש חסינות מוחלטת לאו"ם מפני תביעה לדין ופעולה משפטית.
13. כפי שיפורט בהרחבה להלן, בתי המשפט בישראל, בערכאות שונות ובהקשרים שונים, הכירו בכך כי:

- א. לאו"ם חסינות מוחלטת מפני תביעה לדין ופעולה משפטית בישראל;
- ב. גופים המהווים חלק מהאו"ם זכאים לאותה חסינות שמוקנית לאו"ם;
- ג. הנתבעת, בהיותה גוף המהווה חלק מהאו"ם, זכאית לחסינות מוחלטת מפני תביעה לדין ופעולה משפטית בישראל.

מהותה של הנתבעת ומעמדה

14. הנתבעת היא סוכנות האומות המאוחדות לסעד ולתעסוקה לפליטי ארץ ישראל במזרח הקרוב: United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in Near East (UNRWA). הנתבעת משמשת כסוכנות סעד, חינוך, בריאות ורווחה ותפקידיה הם להעניק סעד וסיוע לפליטים המתגוררים באזורנו, בתחומי מדינת ישראל, מדינות האיזור ושטחי

יהודה, שומרון וחבל עזה. שיתוף הפעולה עם הנתבעת מתבצע בעיקר באמצעות מתאם הפעולות בשטחים.

15. הנתבעת הוקמה על-פי החלטת העצרת הכללית של האו"ם בשנת 1949 (GA res. 302(IV)) והמנדט שלה מוארך מידי שלוש שנים. דהיינו, הנתבעת היא חלק מארגון האו"ם וכנובע מההחלטה האמורה, היא נהנית מהחסינות ממנה נהנה האו"ם עצמו. החלטת העצרת הכללית של האו"ם משנת 1949 בדבר הקמת הנתבעת, והארכת המנדט העדכנית של הנתבעת, מצורפת ומסומנת כנספח א'.

16. יתרה מכך, לעניין מעמדה המשפטי של הנתבעת, ומעבר לחסינויות וזכויות היתר מהן נהנה הארגון מתוקף היותו ארגון של האו"ם, יצוין כי לאחר מלחמת ששת הימים נחתם הסכם המכונה קומיי-מיצ'למור (על שם החתומים עליו), שכותרתו "חילוף אגרות בין ישראל ובין אונר"א המהווה הסכם בדבר פעולותיה של סוכנות האומות המאוחדות לסעד ותעסוקה לפליטי ארץ ישראל במזרח הקרוב" מיום 14 ביוני 1967 (כתבי אמנה 775, כרך 22, עמוד 411). בין היתר, הסכם זה הכיר כי "האמנה בדבר זכויות יתר וחסינות לאומות המאוחדות מיום 13 בפברואר, 1946, שישראל צד לה, תסדיר את היחסים בין הממשלה ובין אונר"א בכל הנוגע לתפקידי אונר"א".

הסכם קומיי-מיצ'למור מצ"ב ומסומן כנספח ב'.

17. לסיכום, הנתבעת היא חלק מהאו"ם ולפיכך, חלה עליה האמנה בדבר זכויות יתר וחסינות לאו"ם, והיא נהנית מחסינות מפני כל הליך משפטי ומהוצאה לפועל. הסכם קומיי-מיצ'למור הבהיר אף הוא את תחולת הוראות האמנה על פעילות הארגון בישראל.

פסיקות בתי המשפט ביחס לחסינות המוחלטת של האו"ם ושל גופים המהווים חלק מהאו"ם מפני תביעה לדין ופעולה משפטית בישראל

18. בתי המשפט בערכאות שונות ובהקשרים שונים הכירו בכך, כי לאו"ם ולגופים המהווים חלק מהאו"ם חסינות מוחלטת מפני כל תביעה ופעולה משפטית בישראל. כך, למשל, בתע"א 1987-09 ופאא חמוד נ' UNDP (פורסם בנבו, 7.11.2011) נקבע כדלהלן:

"10. ...למעשה משאומצה האמנה שמדינת ישראל היא צד לה, לתוך החקיקה הפנימית, והאמנה מעניקה לאו"ם חסינות מפני כל פעולה משפטית שהיא, מדובר בחסינות מוחלטת, ולבית הדין אין שיקול דעת לחרוג ממנה...".

וראו גם בר"ע (י-ם) 3093/07 מהלוס נ' UNTSO (פורסם בנבו, 15.8.2007); ת"א (י-ם) 20504/08 זגורנה נ' ארגון יו.אנ.די.פי (פורסם בנבו, 7.5.2013); ת"א (י-ם) 32295-10-11 DAJANI PAL & TRAVEL AGENCY נ' UNDP (פורסם בנבו, 17.6.2013); סע"ש 48608-11-15 קנאזע נ' UNDP (פורסם בנבו, 22.8.2016); סע"ש 4146-10-15 מיזאד נ' U.N.T.S.O (פורסם בנבו, 20.11.2016); סע"ש 16114-01-18 מיזאד נ' האומות המיוחדות לפיקוח על הפסקת אש U.N.T.S.O (פורסם בנבו, 13.8.2018); סע"ש 37401-11-19 דסוקי נ' WORLD FOOD PROGRAM WFP (פורסם בנבו, 13.9.2020); סע"ש 60110-06-20 נבלסי נ' United Nations World Food Programme (פורסם בנבו, 1.2.2021).

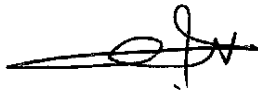
הנתבעת מהווה גם היא חלק מהאו"ם ולפיכך זכאית לחסינות מוחלטת

19. בשורה של פסקי דין בערכאות שונות ובהקשרים שונים נדחו תביעות נגד הנתבעת מהטעם שמדובר בגוף של האו"ם המהווה חלק בלתי נפרד ממנו (ראו ת"א 2524/08 **פלונית נ' ד"ר מעתוק סלים** (פורסם בנבו, 2.5.2011); ת"א 10386/06 **פלונית נ' ד"ר דגאני** (פורסם בנבו, 28.12.2008); בש"א (י-ם) 1093/09 **בוסטאמי נ' UNITED NATIONS UNRAW WEST** (פורסם בנבו, 2.3.2009); ס"ע 24931-12-11 **יעקב איוב נ' BANK FIELD OFFICE** (פורסם בנבו, 24.1.2013) ערעור שהוגש על פסק הדין במסגרת ע"ע 4226-03-13 **UNRWA** (פורסם בנבו, 24.11.2015); בסע"ש 21130-03-18 **אבו קבע נ' Unrwa** (פורסם בנבו, 17.6.2018) נמחקה תביעה נגד הנתבעת לאחר שהתובע לא הגיש תגובה לעמדה שהוגשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה (וראו החלטת בית הדין באותו הליך מיום 21.5.2018).

סיכום

20. חסינות האו"ם, המוסדרת באמנה בדבר זכויות יתר וחסינויות לאומות המאוחדות, מעוגנת בדין הישראלי כמפורט בפקודה ובצו אשר הוצא מכוחה. החסינות המוענקת לאו"ם ולגופים המהווים חלק ממנו, וביניהם הנתבעת, היא חסינות מוחלטת מפני כל תביעה לדין ופעולה משפטית בישראל. כעולה מהאמור, עמדה זו התקבלה גם בפסיקת בתי המשפט.

21. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו בהתאם לתקנות 131 ו-176 לתקנות, ולהורות על ביטול פסק הדין שניתן במעמד צד אחד ביום 22.1.2020, וכן להורות על מחיקת התביעה על הסף.

משה וילינגר, עו"ד

פרקליטות מחוז ירושלים – אזרחי

ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

29 ספטמבר 2025, ז' תשרי תשפ"ו

ההגשה התקבלה בהצלחה

מספר 5490175 מסמך אסמכתא למעקב

הבקשה הועברה לבדיקת מזכירות.
אם תאושר תתויק בתיק ומסמך האישור על ההגשה יוצג בתיקיית תיק נייר.
אם לא תאושר תשלח למגיש הודעה על כך.

הוגש 21.2.21